

Yonah vs God: Does Everyone Get to do Teshuvah?

Atara Kelman

<p>Midrash Bereshit Rabbah 8:5</p> <p>Rabbi Simon said: When the Holy One blessed be He came to create Adam the first man, the ministering angels divided into various factions and various groups. Some of them were saying: ‘Let him not be created,’ and some of them were saying: ‘Let him be created.’ That is what is written: “Kindness and truth met; righteousness and peace touched” (Psalms 85:11).</p> <p>Kindness said: ‘Let him be created, as he performs acts of kindness.’ Truth said: ‘Let him not be created, as he is all full of lies.’</p> <p>Righteousness said: ‘Let him be created, as he performs acts of righteousness.’ Peace said: ‘Let him not be created, as he is all full of discord.’</p> <p>What did the Holy One blessed be He do? He took Truth and cast it down to earth. That is what is written: “You cast truth earthward” (Daniel 8:12). The ministering angels said before the Holy One blessed be He: ‘Master of the universe, why are You demeaning Your very seal? Let Truth ascend from the earth.’ That is what is written: “Truth will spring from the earth” (Psalms 85:12).</p> <p>The Rabbis say in the name of Rabbi Hanina bar Idi, and Rabbi Pinhas and Rabbi Hilkiya said in the name of Rabbi Simon: <i>Meod</i>, this refers to Man [<i>adam</i>]. That is what is written: “God saw everything that He had made, and, behold, it was very [<i>meod</i>] good” (Genesis 1:31) – Man [<i>adam</i>] was good.</p>	<p>אמר רבי סימון, בְּשֵׁעָה שֶׁבָּא הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְבְרֹאת אֶת אָדָם הָרִאשׁוֹן, נִעְשׂוּ מַלְאָכֵי הַשָּׁרֵת כְּתִיבִים, וְחִבּוּרוֹת חִבּוּרוֹת, מֵהֶם אוֹמְרִים אֵל יְבָרָא, וּמֵהֶם אוֹמְרִים יְבָרָא, הֲדָא הוּא דְכְּתִיב (תְּהִלִּים פֶּה, יא): חֶסֶד וְאֱמֶת נִפְגְּשׁוּ צָדֵק וְשָׁלוֹם נִשְׁקוּ.</p> <p>חֶסֶד אוֹמֵר יְבָרָא, שֶׁהוּא גּוֹמֵל חֶסְדִּים. וְאֱמֶת אוֹמֵר אֵל יְבָרָא, שֶׁכָּלוּ שְׂקָרִים. צָדֵק אוֹמֵר יְבָרָא, שֶׁהוּא עוֹשֶׂה צְדָקוֹת. שָׁלוֹם אוֹמֵר אֵל יְבָרָא, דְּכּוֹלִיָּה קִטְטָה.</p> <p>מֵה עָשָׂה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא נְטַל אֱמֶת וְהִשְׁלִיכוֹ לָאָרֶץ, הֲדָא הוּא דְכְּתִיב (דְּנִיאל ח, יב): וְתִשְׁלַח אֱמֶת אֶרְצָה, אֲמָרוּ מַלְאָכֵי הַשָּׁרֵת לִפְנֵי הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, רַבּוֹן הָעוֹלָמִים מֵה אֵתָה מְבַזָּה תִּכְסִּיס אֶלְטִיכְסִיָּה שְׁלֵךְ, תַּעֲלֶה אֱמֶת מִן הָאָרֶץ, הֲדָא הוּא דְכְּתִיב (תְּהִלִּים פֶּה, יב): אֱמֶת מֵאָרֶץ תִּצְמַח.</p> <p>רַבְּנָן אֲמָרִי לֵה בְּשֵׁם רַבִּי חֲנִינָא בְּרִי אִידִי וְרַבִּי פִּינְחָס וְרַבִּי חִלְקִיָּה בְּשֵׁם רַבִּי סִימּוֹן אֲמַר, מֵאֲדָ, הוּא אָדָם. הֲדָא הוּא דְכְּתִיב (בְּרַאשִׁית א, לא): וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת כָּל אֲשֶׁר עָשָׂה וְהִנֵּה טוֹב מְאֹד, וְהִנֵּה טוֹב אָדָם. רַב הוֹנָא רַבְּה שֶׁל צְפּוּרִין אֲמַר עַד שֶׁמַּלְאָכֵי הַשָּׁרֵת מַדְיָנִין אֵלּוּ עִם אֵלּוּ וּמִתְעַסְקִין אֵלּוּ עִם אֵלּוּ</p>
---	--

<p>Rav Huna, the rabbi of Tzippori, said: While the ministering angels were busy deliberating with one another and engaging with one another, the Holy One blessed be He created him. He said to them: ‘Why are you deliberating? Man has already been created.’</p>	<p>בְּרֵאוֹ הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא. אָמַר לָהֶן מָה אַתֶּם מְדַיְיִן כְּבָר נַעֲשֶׂה אָדָם.</p>
--	--

<p>Yonah 4:2 He prayed to Hashem, and he said, "Please, Hashem, is this not what I said while I was still on my land? Therefore I fled beforehand to Tarshish, for I knew that You are a gracious and compassionate God, slow to anger, and abundant in kindness, and You would relent of the evil.</p>	<p>(ב) וַיִּתְפַּלֵּל אֱלֹהֵי וַיֹּאמֶר אָנֹכִי הֲ הַלּוֹא־זֶה דִּבַּרְתִּי עַד־הַיּוֹתֵי עַל־אֲדַמְתִּי עַל־כֵּן קִדַּמְתִּי לְבָרְכִי תַרְשִׁישָׁה כִּי יָדַעְתִּי כִּי אַתָּה אֱלֹהֵי חַנּוּן וְרַחוּם אַרְךָ אַפַּיִם וְרַב־חֶסֶד וְנֶחֱם עַל־הַרָעָה:</p>
---	--

<p>Abarbanel Yonah 4:1 Because of this “it was greatly upsetting for Yonah and he became angry.” The upset that is mentioned here is the illness in the sadness of his heart and he asked to die, and this was because Yonah thought that the decree would not be revoked from them unless they repented from their evil ways in their faith and their actions. However, when he saw that they maintained their idolatry and did not repent in the matters between them and God which is the essence, but only for those issues between peoples, and yet God still revoked the bad, he believed that He was unfair in the matter, since idolatry is the most serious sin they committed and they didn’t repent, and if so why did God refrain from the evil he planned to do to them? It was only to guard them to be the manifestations of his anger to revenge Israel. The prophet complained in his heart to God – why was His intent to destroy Israel for Avodah Zara yet for the people of</p>	<p>(א) ומפני זה וירע ליונה רעה גדולה ויחר לו והרעה שנזכרה כאן היא חולי שבעצבון לבו נפל וחלה חולי ורעה גדולה ובקש למות, והיה זה לפי שיונה חשב שלא תשוב הגזרה מעליהם כ"א כשישובו מדרכם הרעה באמונות ובמעשים אבל כשראה שהחזיקו בע"ז שלהם ולא עשו תשובה במה שבינם למקום שהוא העיקר אלא במה שבינם לחבריהם ושעכ"ז נחם השם על הרעה נתקיים במחשבתו שהיה משוא פנים בדבר, כי הנה העבודה זרה הוא היותר חמור שהיה ביניהם והם לא שבו ממנו ולמה אם כן נחם השם על הרעה אשר דבר לעשות להם אין זה אלא שהוא נושא להם עון ופשע ישמרם כאישון עינו כדי שיהיו שבט אפו וכלי זעמו להנקם בהם מישראל, והתלונן הנביא בלבו מהשם למה היה כוונתו להשחית את ישראל על הע"ז שהיו עובדים ולאנשי נינוה עבר על פשעם וזהו אמרו וירע ליונה רעה גדולה ויחר לו רוצה לומר שראה בעיני שכלו רעה גדולה שהיה מוכנת לבא על ישראל</p>
--	--

<p>Ninveh he excused their sin.... his anger was that God would forgive Nineveh yet exact revenge on Israel.</p>	<p>ושחרה אפו על היות הקדוש ברוך הוא חומל וסולח לנינוה ונוקם ובעל חמה לישראל,</p>
--	--

<p>Rashi, Devarim 3:23</p> <p>All forms of the verb חנן signify an ex gratia gift. Although the righteous might make a claim to reward depend Upon their good deeds, yet they solicit from the Omnipresent only an ex gratia gift. [Because He had said to him, (Exodus 33:19) "I will show grace (וחנתי) unto him to whom I will show grace", he (Moses) when referring to his entreaty of God uses the expression (lit., spoke to Him) "I implored grace (ואתחנן)" (Midrash Tanchuma 5:2:3]...</p>	<p>וְאַתְחַנֵּן – אֵין חֲנוּן בְּכֹל מְקוֹם אֲלֵא לְשׁוֹן מִתְּנַת חֲנָם. אָף עַל פִּי שְׂיִשׁ לָהֶם לְצַדִּיקִים לְתִלּוֹת בְּמַעֲשֵׂיהֶם הַטּוֹבִים, אֵין מְבַקְשִׁים מֵאֵת הַמְּקוֹם אֲלֵא מִתְּנַת חֲנָם. לְפִי שְׂאֵמֵר לוֹ: "וְחַנְתִּי אֶת אֲשֶׁר אֲחִין" (שמות לג,ט), אָמֵר לוֹ בְּלִשׁוֹן וְאַתְחַנֵּן (... מְדַרְשׁ תַּנְחוּמָא וְאַתְחַנֵּן)</p>
--	---

<p>Talmud Yerushalmi Makkot 2:6</p> <p>They asked Wisdom, what is the punishment of the sinner? She told them, <i>evil will pursue sinners</i>. They asked Prophecy, what is the punishment of the sinner? She told them, <i>the sinning soul is the one which will die</i>. They asked the Holy One, praise to Him, what is the punishment of the sinner? He said to them, let him repent and it will be atoned for him.</p>	<p>שְׂאֵלוּ לַחֲכָמָה. חוּטָא מַהוּ עוֹנָשׁוּ. אָמְרָה לָהֶם. חֲטָאִים תִּרְדְּף רַעְיָהּ. שְׂאֵלוּ לְנְבוּאָה. חוּטָא מַהוּ עוֹנָשׁוּ. אָמְרָה לָהֶן. הַגִּפְשׁ הַחוּטָאֵת הִיא תִּמּוֹת. שְׂאֵלוּ לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. חוּטָא מַהוּ עוֹנָשׁוּ. אָמֵר לָהֶן. יַעֲשֶׂה תְּשׁוּבָה וְיִתְכַפֵּר לוֹ. הֵינּוּ דְכְּתִיב. עַל־כֵּן יוֹרָה חֲטָאִים בְּדַרְךְ. יוֹרָה לַחֲטָאִים דַּרְךְ לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה. כְּתִיב כְּצַפּוֹר לְנוֹד כְּדַרְזוֹר לְעוֹף כֵּן אִישׁ נוֹדֵד מִמְּקוֹמוֹ.</p>
---	--

<p>Pinei Moshe ibid, 1700s Lithuania</p> <p>שאלו לחכמה. על דרך דמיון כלומר מצד החכמה ומצד הנבואה לא היה להחוטא שום תיקון והקב"ה הוא שעושה לפניו משורת הדין ומקבלו בתשובה ולא עוד אלא שכל הרוצה להשיב מורה לו דרך לעשות תשובה שלימה וכתיקונה וזהו נכלל גם כן בדרשה דלעיל למה הוא טוב וכו' כלומר שמדה יתירה היא שהקב"ה מרב' ועושה לפניו משורת הדין במה שהוא מקבל התשובה ומורה גם כן דרך התשובה וזה הכוונה ולמה הוא ישר על המדה היתרה:</p>
--